

ČESKÁ REPUBLIKA ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: A. L., t. č. pobytem v ČR v Zařízení pro zajištění cizinců Balková 1,
331 65 Tis u Blatna,
proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, IČO:
00007064, pošt. schr. 21/OAM, sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 28. 3. 2025 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2025, č. j.
OAM-322/BA-BA01-BA03-Z-2025,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Dne 12. 3. 2025 byla kontrolována totožnost žalobce policií ČR u společného centra Petrovice-Bahratal poté, co mu byl odepřen vstup na území Spolkové republiky Německo (dále jen **SRN**) a nepředložil žádný platný doklad totožnosti. Následně bylo lustrací zjištěno, že se žalobce nachází na území ČR neoprávněně. Rozhodnutím ze dne 13. 3. 2025 bylo žalobci posléze uloženo správní vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen **zákon o pobytu cizinců**). Žalobce byl proto zajištěn za účelem realizace správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Poté dne 17. 3. 2025 žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany a následně byl žalobou naříkaným rozhodnutím ze dne 21. 3. 2025, č. j. OAM-322/BA-BA01-

BA03-Z-2025 podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb. o azylu (dále jen **zákon o azylu**) zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců (dále jen **ZZC**); ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu byla doba trvání zajištění stanovena do 4. 7. 2025.

II.

Žaloba

2. V úvodu žaloby namítal žalobce, že je zranitelnou osobou ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu, neboť trpí epileptickými záchvaty a dlouhodobý pobyt v uzavřeném, stresujícím prostředí vážně ohrožuje jeho zdraví. Podmínky zajištění mohou spustit opakované záchvaty, což v případě nedostatečné lékařské péče může mít fatální následky, k čemuž žalovaný nepřihlédl, a proto je jeho rozhodnutí nezákonné. V důsledku pochybení při identifikaci žalobce jako zranitelné osoby pak žalovaný v dalším kroku nijak nerefletoval jeho zranitelnost ve vztahu k povinnostem vyplývajícím z ustanovení § 46a odst. 3 zákona o azylu. Napadené rozhodnutí je v rozporu s tímto ustanovením, neboť žalovaný byl povinen v případě žalobce nejprve aplikovat zvláštní opatření, což neučinil.
3. Dále žalobce namítal, že žádost o mezinárodní ochranu nepodal účelově s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. V tomto směru žalobce dále rozvedl, že je Kurd a v zemi původu se potýkal se špatným zacházením. Nelze proto dovozovat, že žádost o mezinárodní ochranu podal výlučně s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění. Jeho tvrzením o špatném zacházení z důvodu příslušnosti k etnické menšině se přitom žalovaný nijak nezabýval, i když je diskriminace Kurdů obecně známou notoriitou. Rozhodnutí žalovaného z toho důvodu považoval za nepřezkoumatelné. Dále žalobce k podmínce existence oprávněných důvodů uvedl, že z Íránu vycestoval, protože je Kurd, špatné politické i finanční situaci a úmyslu požádat o mezinárodní ochranu v Belgii, kde žije jeho sestra.
4. K tvrzení žalovaného stran přicestování žalobce na území bez platných cestovních dokladů a pobytových oprávnění uvedl žalobce, že cestovní pas si v Íránu nikdy nevyřídil, protože se jako Kurd obával vojny. Žalobce tak ve své situaci neměl jinou možnost než uprchnout bez dokladů, s čímž počítá čl. 31 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951. Dále žalobce potvrdil, že nepřichází přímo z území, kde by byly jeho svobody ohroženy, neboť se před příchodem do ČR zdržoval v Turecku a Íráku; sám se nepřihlásil úřadům, o mezinárodní ochranu požádal až po kontrole cizineckou policií. Avšak spolupracoval se správními orgány ČR; nijak netajil svou skutečnou identitu; vysvětlit důvody pro nezákonný vstup. Žalobce rovněž připomněl, že nebyl seznámen s platným právním řádem a nebyl si vědom skutečnosti, že je povinen podat žádost o udělení mezinárodní ochrany v první bezpečné zemi.
5. K tvrzení žalovaného, že žalobce nepožádal o mezinárodní ochranu dříve, což má svědčit o účelovosti jeho jednání, žalobce uvedl, že neexistuje jakákoliv povinnost žádat o mezinárodní ochranu okamžitě při vstupu do ČR (viz rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 4. 2020, č. j. 60 Az 62/2019 – 44). Žalobce také vyjádřil podiv nad tím, kdy měl dle názoru žalovaného o mezinárodní ochranu požádat, aby ten žádost nepovažoval za účelovou. Žalobce byl kontrolován cizineckou policií dne 12. 3. 2025 a zajištěn v ZZC byl dne 13. 3. 2025. Žádost o mezinárodní ochranu podal dne 17. 3. 2025, tedy o pouhé čtyři dny později.
6. Tvrzení žalovaného stran cílové země-Belgie žalobce a s tím související nedůvěrou, že žalobce zůstane na území ČR, žalobce připustil, že v průběhu řízení před správním orgánem uvedl, že mířil do Belgie. Jak již bylo ale uvedeno výše, nelze spravedlivě očekávat, že by byl znalý právního řádu ČR či pravidel pro pohyb státních příslušníků třetích zemí po EU. Byl si vědom skutečnosti, že cestuje bez potřebných oprávnění, nebylo mu však známo, že má povinnost podat žádost o mezinárodní ochranu v první bezpečné zemi. Navíc se nijak nesnažil zatajit své skutečné úmysly,

ale naopak v dobré víře sdělil i tyto skutečnosti, které jsou mu nyní kladeny k tíži. Žalobce byl ze strany OPU v navazujícím právním poradenství nově poučen o povinnosti setrvat na území ČR po dobu řízení o mezinárodní ochraně, kdy této povinnosti porozuměl a aktivně spolupracuje s žalovaným v řízení o mezinárodní ochraně. Z jeho původního vyjádření před cizineckou policií nelze proto bez dalšího dovozovat, že nebude v případě propuštění ze ZZC respektovat platná pravidla a vycestuje. Dále konstatoval, že pokud by existovaly pochybnosti o tom, zda zůstane po propuštění ze ZZC na území ČR, pak tyto sami o sobě nepředstavují povolený zákonný důvod pro zajištění. Skutečnost, že žalobce původně mířil do Belgie, je v tomto ohledu irelevantní, neboť na rozdíl od zajištění dle 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu se při zajištění v režimu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu neposuzuje tzv. vážné nebezpečí útěku. Jinými slovy, zásadní otázkou, kterou je třeba v případě žalobce posoudit, je, zda lze jeho žádost o mezinárodní ochranu považovat za na první pohled účelovou, či nikoliv. Žalobce také uvedl, že si je vědom, že si v rámci členských států EU nelze libovolně vybírat zemi pro podání žádosti. Avšak výběr Belgie nebyl náhodný, neboť se na jejím území nachází jeho sestra.

7. Dále žalobce žalovanému, že v řízení před cizineckou policií jednoznačně uvedl, že zemi původu opustil z důvodu, že je Kurd, přičemž v Íránu je s ním špatně zacházeno. Tedy uváděl skutečnosti, které nelze odmítnout jako zcela azylově nerelevantní. Žalovaný se jimi ale nezabýval. Své rozhodnutí proto zatížil vadou nepřezkoumatelnosti. Žalobce připustil, že v řízení před cizineckou policií podal pouze krátké informace ohledně důvodů pro opuštění země původu, nicméně rozsah informací poskytovaných cizinci v řízeních před cizineckou policií také závisí na okolnostech na jejich vůli nezávislých, tedy např. kvalitě tlumočení, způsobu kladení otázek a tak dále. Cizinec si při prvotním kontaktu nemusí být vědom skutečnosti, že na základě jediného pohovoru bude rozhodováno v několika dalších řízeních (o zajištění dle zákona o pobytu cizinců, o správním vyhoštění, o zajištění dle zákona o azylu). Není proto nijak překvapivé, pokud takový pohovor považuje za „vstupní“ a odpovídá spíše stroze. Pro vydání rozhodnutí o zajištění dle zákona o azylu měl žalovaný lhůtu 5 dnů ode dne podání žádosti o mezinárodní ochranu. Tuto lhůtu považoval žalobce za dostatečnou pro zajištění tlumočnicka a provedení doplňujícího pohovoru. Pokud tedy v řízení před správními orgány nebyly zjištěny všechny rozhodné skutečnosti ohledně důvodnosti či nedůvodnosti azylové žádosti, nelze toto vyčítat žalobci, ale toliko žalovanému, který i přes jednoznačné indicie, že by žádost mohla být azylově relevantní, neučinil žádné kroky pro zjištění skutečného stavu věci.
8. Dále žalobce vytýkal žalovanému nedostatečné posouzení možnosti využití zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu. Dle názoru žalobce se správní orgán možností uložení alternativ zabýval v napadeném rozhodnutí pouze obecně a povrchně, přičemž odůvodnění rozhodnutí vykazuje znaky mechanického přebírání a formalismu. Odůvodnění toho, proč konkrétně v případě žalobce nebyly využity instituty předvídané § 47 odst. 1 písm. a) a b), v napadeném rozhodnutí dle žalobce absentuje.
9. Závěrem žalobce rozporoval žalovaným stanovenou délku svého zajištění. Nedostatky spatřoval žalobce především v odůvodnění délky zajištění, které považuje za nedostatečné, formální a vzbuzující dojem svévole a nepřiměřené a zbavující žalobce práva na účinný soudní přezkum v rozumných intervalech.
10. Z uvedených důvodů žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalovaného

11. Ve vyjádření k žalobě dne 15. 4. 2025 žalovaný uvedl, že považuje žalobu za nedůvodnou a námitky žalobce za neopodstatněné. Napadené rozhodnutí považuje za plně přezkoumatelné a aplikaci ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu za správnou. Argumentaci dovolávající se důvodů, pro něž žalobce o mezinárodní ochranu žádá, považuje pro posouzení napadeného správního rozhodnutí za irelevantní, neboť budou předmětem posouzení a rozhodnutí v samostatném správním rozhodnutí. Poté žalovaný shrnul dosavadně zjištěný skutkový stav věci.
12. Ve vztahu k námitce, že žalobce je zranitelnou osobou, žalovaný uvedl, že už do protokolu o výsledku ze dne 12. 3. 2025 žalobce k dotazu na zdravotní stav uvedl, že je zdravý. Námitky založené na možných zdravotních problémech vyvolaných pobytem v uzavřeném, stresujícím prostředí, tak kontrastují se sděleními žalobce protokolovanými během poskytnutí údajů k jeho žádosti o mezinárodní ochranu dne 24. 3. 2025. V něm totiž uvedl, že tajně cestoval v nákladním prostoru kamionu a tímto způsobem s několika „přestupy“ přicestoval z Turecka až na Slovensko. Je zjevné, že pobyt v ZZC, kde je přítomen i zdravotnický personál, rozhodně nepředstavuje pro žalobce větší riziko záchvatu, než jakému by byl epileptik vystaven během nelegálního cestování v uzavřeném nákladním prostoru kamionu. K dotazu na zdravotní stav, zdravotní omezení a jiné zvláštní potřeby žalobce uvedl, že se cítí zdravý, žádné zvláštní potřeby nemá. Dodal sice, že odmala měl záchvaty, ty už ale dlouho neměl. Uvedl dále, že má stres, léky, které mu v zařízení nabízeli, ale užívat nechce. Žalovaný v napadeném správním rozhodnutí žalobce na základě výše uvedeného zranitelnou osobou neshledal.
13. Žalobní odkazy na relevanci důvodů žádosti o mezinárodní ochranu nepovažoval žalovaný za opodstatněné v kontextu žalobcova jednání, které ani nikterak nezastírá, tedy že po opuštění Íránu ještě déle než dva roky pobýval a pracoval v Iráku a Turecku, poté se vydal nelegálně napříč Evropou za svou sestrou do Belgie. Vzhledem k popisu zmíněné cesty žalovaný dovodil, že pokud by žalobce tvrzené problémy pociťoval reálně jako palčivé, nic mu nebránilo podat žádost o mezinárodní ochranu při první možné příležitosti, nikoli teprve poté, kdy dojde k policejní kontrole, kdy bude jeho vědomě nelegální cesta odhalena a dojde k jeho zajištění.
14. Za nepřesvědčivé považoval žalovaný i odkaz žalobce na poučení o povinnosti setrvat na zdejším území po dobu řízení o mezinárodní ochraně, kterého se mu dostalo ze strany Organizace pro pomoc uprchlíkům a v důsledku něhož této povinnosti porozuměl a s žalovaným aktivně spolupracuje. Deklarovanou vůli k součinnosti se správním orgánem pro případ uložení zvláštního opatření nepovažoval žalovaný za dostačující s ohledem na jeho dosavadní jednání. Dále žalovaný konstatoval, že vědomé nerespektování pravidel pro legální vstup a pobyt na území členských států EU sotva vykompenzuje tvrzení, že žalobce s policií spolupracoval, neboť se nijak nesnažil zatajit své skutečné úmysly. Nelze dovodit, že žalobcovy původní úmysly doznaly změny na základě nových okolností.
15. Co se týče výtky nevyužití alternativ dle § 47 zákona o azylu, měl žalovaný za to, že svůj závěr patřičně odůvodnil, poukázal na to, že ČR byla pro žalobce pouze tranzitní zemí během jeho nelegální cesty do Belgie. Nemá zde žádné vazby (příbuzenské, ekonomické ani kulturní), není mu kam doručovat, není možné jej kontaktovat na jakékoli adrese v ČR a nadto nelze předpokládat jeho vůli setrvat na zdejším území a být správnímu orgánu k dispozici pro potřeby správního řízení na konkrétně určitelném místě. Nemá možnost v ČR legálně pracovat a nedisponuje dostatečnými finančními prostředky. Poté žalovaný zopakoval svou argumentaci obsaženou v napadeném rozhodnutí.
16. Dále žalovaný konstatoval, že žalobce územím ČR pouze nelegálně projížděl, ale ČR nebyla zdaleka jediným státem EU, přes který nelegálně přicestoval, a kde tudíž mohl v případě zájmu svou cestu ukončit a o mezinárodní ochranu požádat. Nelegálnosti svého jednání si navíc byl plně

vědom a žaloba nepředkládá žádné přesvědčivé argumenty, dokládající nesprávnost a nezákonnost závěrů žalovaného.

17. K námitce nepřezkoumatelnost stanovení délky doby zajištění žalobce žalovaný uvedl, že vzal v potaz individuální okolnosti případu a s ohledem na ně zvažoval pravděpodobnou délku řízení. Ve výsledku se však v počáteční fázi řízení vždy jedná o odhad, do detailu přesný průběh řízení předem specifikovat nelze, z čehož vyplývá, že prvek určité míry obecnosti z tohoto procesu v principu zcela eliminovat není možné.
18. Účelem zajištění žalobce podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu není pouze zabezpečení jeho účasti v řízení o mezinárodní ochraně, ale i dostupnosti pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Z výše uvedených důvodů žalovaný soudu navrhl, aby žalobu zamítl.

IV.

Posouzení věci soudem

19. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.).
20. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, neboť byly pro takový postup splněny podmínky dle § 51 odst. 1 s.ř.s. a napadené výroky rozhodnutí správního orgánu přezkoumal v mezích žalobních bodů.

V.

Rozhodnutí soudu

21. Žaloba je nedůvodná.
22. Ze správního spisu soud zjistil následující. Dne 12. 3. 2025 byla kontrolována totožnost žalobce policií ČR u společného centra Petrovice-Bahratal poté, co mu byl odepřen vstup na území SRN a nepředložil žádný platný doklad totožnosti. Následně bylo lustrací zjištěno, že se žalobce nachází na území ČR neoprávněně. Do policejního protokolu o výsledku dne 12. 3. 2025 žalobce mimo jiné sdělil údaje o své totožnosti a státní příslušnosti a uvedl, že je zdravý. Ke svému rodinnému stavu sdělil, že je svobodný a bezdětný, otec dle jeho slov zemřel před devíti lety, matka žije v Íránu a sestra, se kterou je v kontaktu, žije v Belgii. Z Íránu vycestoval před dvěma lety do Turecka, kde rok pracoval, rok pracoval i v Iráku. Dále popsal, že před měsícem vycestoval z Turecka do Bulharska skrytě na nápravě kamionu, stejným způsobem pokračoval přes Rumunsko, Maďarsko až na Slovensko. Uvedl, že na Slovensku si koupil jízdenku na vlak do SRN, do Cách, kde chtěl přestoupit a pokračovat do Belgie za sestrou, ale na hranicích se SRN byl kontrolován a zadržen. Na otázku, kde má cestovní doklad, odpověděl, že ho nikdy neměl a nechtěl si ho zařídit, protože by musel na vojnu. Sdělil, že na území Schengenu je poprvé, nikdy nežádal o azyl a je si vědom toho, že na území Schengenu může pobývat pouze s platným cestovním dokladem a s oprávněním k pobytu. Ke svému životu v Íránu uvedl, že jsou celá rodina Kurdové, chovají se tam k nim špatně; otce před devíti lety zabili ve vězení. Ve vlasti se cítí nebezpečně, hrozí mu nebezpečí od vlády kvůli politické situaci a v případě návratu mu hrozí vězení, mučení a možná i smrt, Uvedl, že před dvěma lety byl na pochodu za práva Kurdů, ale pak je začali pochyťovat a získávat jména těch, kteří tam byli, což mu řekl kamarád, který utekl. Poznamenal, že v Íránu není zaručeno právo na osobní bezpečnost, na spravedlivý proces, ani na projednání záležitostí nestranným soudem. Na území ČR není nikde hlášen k pobytu, nemá zde nikoho z rodiny, v případě propuštění by šel slov do Belgie, má u sebe asi 150 euro. Rozhodnutím ze dne 13. 3. 2025 bylo

žalobci uloženo správní vyhoštění dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 a 4 zákona o pobytu cizinců. Žalobce byl proto zajištěn za účelem realizace správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Dne 17. 3. 2025 žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany a následně byl žalobou naříkaným rozhodnutím ze dne 21. 3. 2025, č. j. OAM-322/BA-BA01-BA03-Z-2025 podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu zajištěn v ZZC; ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu byla doba trvání zajištění stanovena do 4. 7. 2025.

23. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu „*ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatykácího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve*“.
24. Dle § 47 odst. 1 zákona o azylu „*Zvláštním opatřením se rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené*.“
25. Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu „*Ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany*.“
26. Podle § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu „*Pro účely tohoto zákona se rozumí zranitelnou osobou zejména nezletilá osoba bez doprovodu, rodič nebo rodina s nezletilým dítětem nebo rodič nebo rodina se zletilým dítětem se zdravotním postižením, osoba starší 65 let, osoba se zdravotním postižením nebo s vážným onemocněním, těhotná žena, oběť obchodování s lidmi nebo osoba, která byla mučena, znásilněna nebo podrobena jiným vážným formám psychického, fyzického nebo sexuálního násilí*.“
27. V žalobě se domáhal žalobce uznání postavení zranitelné osoby ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu z důvodu zdravotního postižení nebo vážného onemocnění. Žalobce dle svých tvrzení trpí epileptickými záchvaty.
28. S žalobcem byl v rámci správního řízení dne 12. 3. 2025 sepsán protokol o výsledku. Z jeho obsahu vyplývá, že žalobce neuvedl žádné zdravotní potíže. Žalobce byl správním orgánem opakovaně přímo dotazován na svůj zdravotní stav, přičemž vždy uvedl, že je zdravý. Na základě uvedeného poté žalovaný dle názoru soudu správně nepřihlížel k nyní v žalobě tvrzeným zdravotním potížím žalobce, neboť z dostupných informací tyto nebyly žalovanému v době rozhodování o zajištění známe. V tomto směru je žalobce nucen nést následky svého jednání, pokud neodpovídal pravdivě, neboť tím znemožnil posouzení této otázky.
29. V tomto směru odkazuje soud na ustanovení § 46a odst. 6 zákona o azylu, z něhož vyplývá, že rozhodnutí o zajištění cizince je prvním úkonem v řízení. Jelikož se jedná o první úkon v řízení, který je nezbytné učinit ve velmi krátkém časovém intervalu, není příliš mnoho prostoru ani pro obstarávání dalších důkazů a je tak kladen menší důraz na zjištění skutkového stavu věci. Současně se vychází z již shromážděného materiálu v průběhu předcházejícího řízení a výpisů z evidencí. Jelikož žalobce nezavdal příčinu domnívat se, že je v jeho případě nutno dále zkoumat blíže jeho zdravotní stav, nepovažuje soud postup žalovaného za nedůsledný či jinak v rozporu se zákonem či zásadami správního řízení. Byl to totiž na prvním místě právě žalobce, který svým

nedostatečným tvrzením zapříčinil nemožnost žalovaného posoudit jeho zdravotní stav z hlediska výše uvedeného ustanovení o zranitelných osobách.

30. Nad to soud podotýká, že v případě žalobce lze pochybovat o závažnosti jeho zdravotního stavu, když byl schopen absolvovat cestu přes čtyři členské státy EU skrytým způsobem v kamionu, kde byly podmínky zcela jistě mnohem horší a náročnější, než pobyt v ZZC, kde má žalobce přístup k „volnému pohybu“ v rámci ZZC, stravě a dalším materiálním i nemateriálním potřebám. Především ale nabízí ZZC lékařskou péči, pokud by ji zdravotní stav žalobce vyžadoval.
31. Jelikož žalovaný nemohl posoudit zdravotní stav žalobce, resp. přiznat mu postavení zranitelné osoby, nemohl postupovat ani dle ustanovení § 46a odst. 3 zákona o azylu. S ohledem na výše uvedené soud neshledal námitku žalobce důvodnou.
32. Hlavní směr žalobcovy argumentace směřoval vůči aplikaci § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu na žalobcův případ pro absenci důvodů k takovému postupu. K tomu soud uvádí, že v projednávané věci žalovaný postupoval podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a žalobce zajistil proto, že jednak byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v ZZC, a jednak existovaly oprávněné důvody domnívat se, že tuto žádost žalobce podal pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoli mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve (žádost nepodal neprodleně po vstupu na území ČR, nýbrž až po zadržení Policií ČR; nepodal žádost dříve ač cestoval minimálně přes čtyři další členské státy EU). Zákon o azylu obecně k podání žádosti nestanovuje lhůtu, není zde žádná lhůta počítaná od vstupu cizince na území. Stanovuje pouze lhůtu 7 dnů od informování o možnosti podat takovou žádost v zařízení pro zajištění cizinců (§ 3b zákona o azylu). Podání žádosti o mezinárodní ochranu s časovým prodloužením je však typické pro účelové žádosti. Věrohodnost žádosti, která není podána bezprostředně po dosažení území státu, kde nehrozí nebezpečí, je nižší. Ke vhodnosti bezprostředně požádat o mezinárodní ochranu soud odkazuje na rozsudky NSS ze dne 20. 10. 2005, sp.zn. 2 Azs 423/2004 a ze dne 9. 2. 2016, sp.zn. 2 Azs 137/2005, v nichž se uvádí, že: „(...) o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti.“ V této souvislosti soud také odkazuje na závěry obsažené v rozsudku NSS ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 – 48, kde se uvádí, že: „V případě podání žádosti o mezinárodní ochranu až ve chvíli, kdy žadateli hrozí vyhoštění, existuje vyvratitelná domněnka, že tato žádost byla účelová“. V tomto světle tak neobstojí ani žalobcův odkaz na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 4. 2020, č. j. 60 Az 62/2019 – 44, neboť ten pouze vylučuje povinnost podání žádosti ve stanovené lhůtě, avšak již nevylučuje nahlížet na takovou žádost jako na účelovou ve smyslu ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
33. Soud dodává, že v napadeném rozhodnutí žalovaný dále rozvedl, z jakých dalších důvodů se domníval, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, s tím, že tyto uvedl konkrétně na straně 3 napadeného rozhodnutí. Mezi těmito důvody uvedl zejména vědomý nelegální pobyt žalobce na území ČR bez platného cestovního dokladu, nelegální vstup na území dalších členských států EU, cílová destinace Belgie, uložené správní vyhoštění. Z uvedeného žalovaný správně usoudil, že takový přístup nekoresponduje se skutečnou potřebou ochrany a mezinárodní záštity, jíž se žalobce podanou žádostí domáhal. K uvedenému soud dále upozorňuje, že žalobce cestoval přes území členských států skrytě; před podáním žádosti o mezinárodní ochranu pobýval významnou dobu mimo území Íránu, z kterého dle svých slov uprchl. Jeho přístup pak ovšem nekoresponduje s již vyjádřeným názorem o skutečné potřebě ochrany a mezinárodní záštity, jíž se žalobce podanou žádostí v ČR domáhal.

Jestliže tedy tak žalobce neučinil dříve, zřejmě nepovažoval jím uváděné důvody v žádosti za natolik palčivé, aby jej přiměly vyhledat pomoc co nejdříve od zjištění rozhodných skutečností. Soud souhlasí s názorem žalovaného, že v případě žalobce jsou dány významné důvody pro domněnku, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, a jeho zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu tak bylo nezbytně nutné.

34. V žalobě se snaží žalobce přesvědčit soud o důvodnosti své žádosti o mezinárodní ochranu a obhájit své jednání zejména tvrzením, že ze země původu uprchl, protože je Kurd, s nimiž je v Íránu špatně zacházeno. Pokračoval tvrzením o špatné politické a finanční situaci a úmyslem požádat o mezinárodní ochranu v Belgii, kde žije jeho sestra. Dle názoru soudu postupoval žalovaný v souladu se zákonem, když se věcně nezabýval žalobcem tvrzenými důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu, neboť žalovaný neposuzuje jejich důvodnost, nýbrž okolnosti, za nichž byla žádost podána. V tomto směru poté vznikla důvodná obava, že k podání žádosti došlo s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění.
35. K absenci platného cestovního dokladu soud konstatuje, že Čl. 31 odst. 1 nedopadá na případ žalobce, neboť ten jednak nepřichází přímo z území, kde jsou jeho život nebo svoboda ohroženy, a současně se bez prodlení sám nepřihlásil úřadům. Žalobce pobýval před vstupem na území ČR delší dobu v Íráku a Turecku; současně se bez prodlení nepřihlásil úřadům, jelikož byl správním orgánům ČR předán poté, co se neúspěšně pokusil vstoupit na území SRN. Nic na uvedeném nemůže změnit ani žalobcem tvrzená spolupráce se správními orgány v rámci probíhajících správních řízení.
36. Co se týče tvrzení žalobce o neznalosti možných důsledků v případě podání žádosti o mezinárodní ochranu až po zajištění či s větší časovou prodlevou, soud konstatuje, že žalobce směřoval cíl své cesty do Belgie za účelem podání žádosti o mezinárodní ochranu, kdy mu jednak byla známa povinnost cestovat přes území EU pouze s platným cestovním dokladem a pobytovým oprávněním a jednak mu byl znám institut mezinárodní ochrany. Podle tvrzení uvedených v žalobě mu rovněž bylo známo, že si nelze pro účely podání mezinárodní ochrany vybírat konkrétní zemi, tudíž mu musela být i známa skutečnost, že je třeba požádat o mezinárodní ochranu při první příležitosti. V případě, kdyby žalobce cítil skutečnou potřebou ochrany a mezinárodní záštity, jak tvrdí, jistě by se snažil svou situaci na území ČR či jiného členského státu EU, přes jejichž území tranzitoval, řešit dříve, než byl zadržen policií SRN a předán policii ČR. Pakliže žalobce zamýšlel od počátku cestovat do Belgie za účelem podání žádosti o mezinárodní ochranu, snažil by se v takové situaci zjistit informace týkající se poskytování pomoci cizincům na území Belgie, ale rovněž členských států EU přes jejichž hranice bude tranzitovat. Rovněž by kontaktoval svou sestru, která se nachází na území Belgie, aby mu s cestou pomohla. Žalobce však v tomto směru zcela rezignoval a zvolil nelegální způsob cestování napříč územím EU, a proto lze usoudit, že takový přístup nekoresponduje se skutečnou potřebou ochrany a mezinárodní záštity. Současně dosavadní jednání žalobce neposkytuje záruku, že by se nepokusil pokračovat dál v cestě do cílové destinace Belgie. Nad to soud připomíná právní princip *Ignorantia juris non excusat*, neboli neznalost práva neomlouvá.
37. Žalobce činí v žalobě rozbor všech jemu vytýkaných jednání, které žalovaný považoval za důvody pro jeho zajištění. Nicméně, žalobce podrobuje tomuto rozboru každý důvod izolovaně bez zasazení do celkového kontextu svého případu, kdy často opomíjí další okolnosti nebo je bagatelizuje. Lze tedy přisvědčit žalobci, že samotné podání žádosti až po zajištění, nepředložení platného cestovního průkazu, cílová destinace Belgie by samo o sobě nepostačovalo pro přesvědčivé odůvodnění obavy z účelovosti žádosti žalobce. Avšak v kontextu případu a

posouzení všech okolností nikoliv izolovaně, nýbrž v souhrnu, poskytuje přesnější a objektivnější náhled na situaci žalobce, než jak ji vykresluje on sám.

38. Žalobce dále nesouhlasil s tvrzením žalovaného o vyloučení aplikace ustanovení o zvláštních opatřeních dle § 47 zákona o azylu na svůj případ. Jak bylo uvedeno výše, v případě žalobce byly splněny podmínky pro jeho zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Nezbytností trvat na zajištění žalobce se žalovaný zabýval na str. 3-4 napadeného rozhodnutí, kde jsou uvedeny důvody, z nichž žalovaný dovodil, že by propuštěním žalobce došlo k ohrožení průběhu řízení o žádosti o mezinárodní ochranu a dále se zabýval tím, proč nelze uložení zvláštního opatření považovat za účinné. Dosavadní chování žalobce (vědomý vstup na území ČR bez příslušných pobytových oprávnění, podání žádosti až po zajištění a přemístění do ZZC, reálná možnost realizace správního vyhoštění, absence hlášeného místa pobytu, skrytý způsob cestování, absence vazeb na území ČR, cílová destinace Belgie, absence finančních prostředků, nelegální překročení státních hranic dalších minimálně čtyř členských států EU) i dle názoru soudu nevylučuje, že by se žalobce nyní, kdy se nachází v obtížné situaci, nepokusil zpretrhat kontakt se správními orgány, skrývat se na území ČR či pokračovat do cílové destinace a tím narušovat řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, eventuálně posléze navazující realizování správního vyhoštění. Primárním pro posouzení splnění důvodnosti zajištění žalobce v tomto případě jsou podmínky uvedené dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Soud se v tomto směru ztotožnil se závěry žalovaného a souhlasí s tím, že dosavadní způsob jednání žalobce svědčí o nerespektování právního řádu nejen ČR ale i dalších členských států EU a představuje tak vysoké riziko skrývání či útěku žalobce. V napadeném rozhodnutí žalovaný dále vyloučil aplikaci jednotlivých druhů zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu. Ve vztahu k § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu žalovaný uvedl, že žalobce nemá na území ČR žádný majetek, nedisponuje žádnými finančními prostředky a ani možností si je obstarat. V této souvislosti žalovaný spatřoval nemožnost uložení výše zmiňovaného opatření, neboť docházení na pracoviště správního orgánu, stejně jako zajištění ubytování (které žalobce na území ČR nemá žádné hlášené) by vyžadovalo finanční prostředky, kterými žalobce nedisponuje. Pokud jde o možnost zdržování se v pobytovém středisku, správní orgán připomíná, že tato střediska jsou koncipována jako otevřená, nelze v nich absolutně omezit pohyb žadatelů mimo středisko, k opuštění střediska na dobu kratší 24 hodin dotýčný žadatel nepotřebuje ani povolení správního orgánu a ten není oprávněn mu v opuštění jakkoli zamezit. Pobyt v pobytovém středisku je navíc zcela na náklady správního orgánu a státu, včetně úhrady stravování a dalších potřeb žadatele, a dotýčný tak není ani v tomto směru jakkoli motivován ve středisku zůstat jako v případě, že by si své náklady hradil ze svých zdrojů. Nelze ani vyloučit, že v případě uložení zvláštního opatření by žalobce, který vědomě nelegálně vstoupil na území členských států EU, navíc bez jakéhokoliv cestovního dokladu, čímž jasně vyjádřil svůj nulový respekt k dodržování právních předpisů ČR, nelze dle názoru správního orgánu oprávněně očekávat, že v případě jeho umístění do otevřeného pobytového střediska by se na tomto jeho jednání cokoliv změnilo a dotýčný by zůstal správnímu orgánu k dispozici pro provedení správního řízení. Z uvedeného má soud za přesvědčivě prokázané, že v případě žalobce skutečně nelze považovat uložení zvláštních opatření za účinné a vhodné řešení, neboť osoba žalobce neposkytuje záruku dodržování stanovených povinností, což je doloženo dosavadním žalobcovým jednáním, viz shora.
39. V tomto směru soud doplňuje, že při posouzení, zda je možné a vhodné uložit zvláštní opatření, zkoumá žalovaný jednak subjektivní složku (tj. možnost a ochotu se těmito opatřeními řídit) a jednak objektivní složku (vázanost na předpoklad, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat a že neexistuje důvodná obava, že by se případnému výkonu správního vyhoštění vyhýbal), přičemž je nezbytné, aby byly naplněny obě složky současně, viz rozsudek NSS ze dne

12. 10. 2016, 10 Azs 102/2016 -56. Žalovaný v rozhodnutí výslovně uvedl, z jakých důvodů uložení mírnějších opatření považuje nejen za „nemožné“ (subjektivní složka), ale rovněž za „neúčelné“ (objektivní složka). Na základě posouzení dosavadního jednání žalobce přitom dospěl k závěru, že tento neskládá záruku plnění uložených povinností. Rovněž v tomto směru neobstojí ani tvrzení žalobce o poučení ze strany Organizace pro pomoc uprchlíkům, neboť toto nepředstavuje žádnou záruku řádného jednání žalobce po dobu řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, eventuelně pro pozdější řízení o správním vyhoštění.

40. Soud s ohledem na výše uvedené neshledal důvodnou ani tu část námitky žalobce, kterou vytýkal žalovanému, že rozhodnutí neobsahuje odůvodnění, proč nepřistoupil žalovaný k uložení ani jednoho ze zvláštních opatření. Žalovaný se vyjádřil k oběma možným alternativám zajištění samostatně a dostatečně.
41. Správní orgán se dále v souladu s ustanovením § 46a odst. 5 zákona o azylu zabýval délkou doby, po kterou bude žalobce zajištěn v ZZC. Ačkoliv byla žádost žalobce ze strany žalovaného považována za účelovou, nemohl žalovaný vyloučit, že bude žádost žalobce posouzena standardně, tj. z hlediska případného naplnění podmínek § 12, § 13, § 14, § 14a i § 14b zákona o azylu. Proto žalovaný stanovil dobu trvání zajištění žalobce v zákonem stanovené lhůtě 110 dnů. Z úvahy žalovaného je zřejmé, že lhůta zajištění žalobce byla stanovena způsobem, který předjímá dobu nutnou pro to, aby nebyl ohrožen průběh řízení o žádosti o mezinárodní ochranu a mohlo být o žádosti žalobce rozhodnuto. Žalovaný zejména podrobně rozebral jednotlivé kroky a úvahy, které ho vedly ke stanovení délky zajištění, a to následovně: upřednostnění případů žadatelů omezených na svobodě při rozhodování ve věci mezinárodní ochrany předpokládá ukončení řízení ve lhůtě 90-ti dní, případná lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany je v případech osob umístěných v ZZC bez ohledu na typ rozhodnutí 15 dní a průměrná celková 5denní lhůta na doručování všech dokumentů v rámci soudního řízení. Z odůvodnění délky trvání zajištění je patrná logická úvaha žalovaného, pro kterou bylo k rozhodnutí o stanovení délky doby zajištění žalobce přistoupeno. V případě, kdy bude o žádosti žalobce rozhodnuto dříve, než uplyne doba zajištění žalobce, je žalovaný povinen jej ze zajištění propustit ze zákona. Tuto úvahu považuje soud za dostatečnou a přezkoumatelnou. Co se týče stanovení doby zajištění, lze konstatovat, že byla takto stanovená doba dosud prejudikována jako přezkoumatelná i přípustná, pokud se skládá z doby 90 dnů předpokládané délky řízení o mezinárodní ochraně, prodloužené o 15 dnů v souvislosti s lhůtou pro podání žaloby a prodloužené o dalších 5 dnů odpovídajících době potřebné pro doručování v rámci soudního řízení (srov. judikaturu cit. v rozsudku NSS č. j. 9 Azs 38/2024-50 ze dne 14. 3. 2024, odst. 23–24). Této prejudikatuře odpovídají nyní přezkoumávané úvahy žalovaného i okolnosti případu žalobce. Soud neshledal důvodnou ani tu část námitky týkající se paušálního stanovení délky doby zajištění. Doba zajištění ve lhůtě 110 dnů byla stanovena na základě průměrné délky nezbytnosti zajištění cizinců v obdobné situaci, jako je ta žalobcova. Lze konstatovat, že formalistické bazírování na individuálním stanovení doby zajištění na jeden den přesně je neproveditelné a nedůvodně pedantské. Nutno mít na paměti, že se stále jedná o pouhý odhad, který bude vždy pojatý obecněji.
42. Jako neúčelné se jeví i řetězení rozhodnutí o prodloužení zajištění, jak navrhuje žalobce, neboť by v takovém případě docházelo k zbytečnému zahlcení správního orgánu a posléze i soudu. Soudní přezkum je žalobci garantován možností podat žádost o propuštění ze zajištění dle § 46a odst. 10 zákona o azylu, kdy proti následně vydanému rozhodnutí je žaloba přípustná. Rovněž zákon o azylu ukládá žalovanému povinnost průběžného posuzování důvodů zajištění žalobce. Ačkoliv tedy může žalobce podat z důvodu stanovené lhůty 110 dnů v této lhůtě pouze jednu žalobu proti samotnému rozhodnutí o svém zajištění, není to jediný způsob, jak se domoci dalšího soudního

přezkumu svého zajištění. V souhrnu lze konstatovat, že žalobcovo zajištění, resp. omezení na osobní svobodě, podléhá jak ze strany správního orgánu, tak ze strany soudu dostatečně frekventovanému přezkumu důvodů zajištění. Nutno podotknout, že v určitých případech je také nezbytná aktivní účast zajištěného cizince – žádost o propuštění.

43. K závěrům vyjádřeným Vysokým komisařem OSN soud konstatuje, že tyto jsou ryze doporučujícího charakteru a nikoliv závazného. Současně nijak neodporují zavedené praxi správních orgánů a nepředstavují rozpor s tuzemskou právní úpravou stejně jako s mezinárodními závazky ČR.
44. Žalobce mimo výše uvedené vytýkal žalovanému způsob, jakým zjišťoval skutkový stav věci. Ten považoval žalobce za nedostatečně zjištěný, kdy dle jeho názoru žalovaný nevynaložil dostatečnou aktivitu při jeho zjišťování. Soud v tomto směru připomíná již výše uvedené, tj. že v případě rozhodnutí o zajištění dle ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu se jedná o první úkon v řízení. Z důvodu krátké lhůty pro rozhodnutí věci je kladen i nižší důraz na zjištění skutkového stavu věci. Z tohoto důvodu považuje soud shromážděný podkladový materiál pro vydání rozhodnutí o zajištění za dostatečný. Žalovaný vycházel jednak z tvrzení žalobce uvedených v protokolu o podání vysvětlení dne 12. 3. 2025, rozhodnutí o zajištění žalobce podle zákona o pobytu cizinců ze dne 13. 3. 2025, rozhodnutí o uložení správního vyhoštění ze dne 13. 3. 2025, lustrací v cizineckých systémech, konstantní soudní judikatury a vlastních zkušeností. Pakliže žalobce tvrdí, že s ním měl být proveden další pohovor, na který měl žalovaný dostatek času, když rozhodnout o zajištění žalobce byl povinen ve lhůtě 5 dnů, konstatuje soud, že nespatřuje v postupu žalovaného žádné nedostatky. Nedostatky nespatřuje soud ani ve vytýkaném postupu žalovaného, který měl vycházet při svém rozhodování především z protokolu o podání vysvětlení ze dne 12. 3. 2025.
45. Oporu pro své závěry spatřuje soud v následujícím. První pohovor s cizincem je vždy zásadní z důvodu jeho autentičnosti a bezprostřednosti, neboť cizinec nemá časový prostor pro úpravu své výpovědi či přípravu jiných tendenčních postupů. Rovněž je z logiky věci zřejmé, že takový protokol může být použit jako podklad i pro jiná řízení. Současně se žalobci dostalo velmi rozsáhlého poučení o tom, jaká jsou jeho práva, povinnosti a případné následky jeho jednání. Rovněž byl při úplném začátku výsledku dotázán, zda rozumí tlumočnickovi a zda je schopen podání vysvětlení. Závěrem byl dotázán, zda chce něco k celé věci dodat či doplnit. V obou případech zněla odpověď záporně. Žalobce svým prvním výsledkem a dalšími okolnostmi případu poskytl žalovanému dostatečné informace pro vydání rozhodnutí. Příležitost pro to, aby žalobce rozvedl a doplnil své azylové důvody, mu byla poskytnuta posléze v řízení o mezinárodní ochraně. Soud tedy neshledal důvod pro doplnění dokazování, tudíž neshledal důvod ani pro opakované provedení výsledku žalobce pro účely zajištění dle zákona o azylu, kdy zákon ani s takovým postupem výslovně nepočítá, tj. není takový postup povinný. Dle názoru soudu tedy žalovaný zjistil stav věci dostatečným způsobem pro posouzení, zda žalobce splňuje důvody pro jeho zajištění a vyloučení zvláštních opatření dle zákona o azylu.
46. Na základě shora uvedeného lze shrnout, že žalovaný přistoupil k zajištění žalobce za splnění zákonných podmínek, na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, a jeho úvahy netrpěly žádnými vnitřními rozpory či zjevnými nesprávnostmi. Napadené rozhodnutí respektovalo mezinárodní úmluvy jako všechny individuální okolnosti případu, které byly žalovanému známy a jeho odůvodnění bylo dostatečné a přezkoumatelné. Z uvedených důvodů soud dle § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu zamítl (**výrok I. rozsudku**).

VI. Náklady řízení

47. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalovaný, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána (**výrok II. rozsudku**).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

V Plzni dne 25. dubna 2025

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně